

**АМІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	28 «Публічне управління та адміністрування»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	281 «Публічне управління та адміністрування»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Економічний

Економічна теорія. Робоча програма з навчальної дисципліни «для здобувачів вищої освіти економічного факультету за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування ”, бакалаврський рівень вищої освіти / Укладач Н.О. Рибак. Біла Церква: БНАУ, 2021. 30 с.

Розробник: Н.О. Рибак, канд. екон. наук, доцент

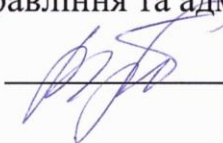
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри економіки та економічної теорії (Протокол № 1 від 27 серпня 2021р.)

Завідувач кафедри економіки та економічної теорії
доцент

С.Г. Батажок

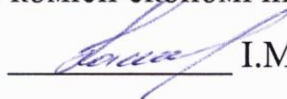
Гарант ОП «Публічне управління та адміністрування»
канд. екон. наук, доцент

В. І. Панасюк

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету
(Протокол № 1 від 30.08.2021 р.)

Голова науково-методичної комісії економічного факультету
д-р екон. наук, професор

І.М. Паска

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2021-2022 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Економічна теорія» для денної форми навчання виділено 240 академічних годин (8 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 120 години (лекції – 60, практичні заняття – 60), самостійна робота студентів – 120 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 8	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Змістових модулів – 4	Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання відповідно до рекомендованого списку		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 240		Семестр	
		1-2-й	1-2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: I семестр: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4 II семестр: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	60 год.	12 год.
		Практичні	
		60 год.	12 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		120 год.	216 год.
		Підсумковий контроль: залік іспит	

Метою вивчення дисципліни «Економічна теорія» є набуття майбутніми фахівцями ґрунтовних економічних знань, формування у них логіки економічного мислення і економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів, вмінню приймати

обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

Завданням навчальної дисципліни є набуття належних навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки, розуміння особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури; набуття навичок аналізу агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем, а також можливостей держави коригувати цей процес відповідно до цілей та пріоритетів економічної політики.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Економічна теорія» базується на знаннях таких дисциплін, як «Історія економіки та економічної думки», «Історія України і української культури».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувача вищої освіти формуються наступні результати навчання:

Стандарт ВОУ 281 - «Публічне управління та адміністрування»	Результати навчання з дисципліни
РН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.	РН 1.1. Знати і вміти користуватися основними термінами, поняттями і категоріями економічної теорії. РН 1.2. Самостійно аналізувати та систематизувати економічні процеси і явища господарського життя країни. РН 1.3. Знати сутність, механізм дії та використання основних економічних законів функціонування і розвитку економічних систем різного типу.
РН 4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.	РН 4.1. Знати функції держави в сучасній ринковій економіці. РН 4.2. Знати механізм реалізації соціальної політики.
РН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.	РН 11.1. Уміти обробляти, осмислювати одержану економічну інформацію. РН 11.2. Уміти оцінювати результати функціонування економіки країни, її динаміку та змістовно інтерпретувати

	отримані результати.
РН 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.	РН 13.1 Володіти основними методами пізнання економічних процесів і явищ для застосування цих знань на практиці в майбутній професійній діяльності. РН 13.2. Знати сутність понять «економічне зростання» і «сталий розвиток». РН 13.3. Розуміти сутність, типи, фактори, джерела та значення економічного зростання в розвитку національної економіки. РН 13.4. Розуміти показники виміру економічного зростання.

Виконання практичних завдань навчає студентів аналізувати і узагальнювати факти економічної реальності, робити конкретні математичні розрахунки, будувати графіки і схеми. Кожне практичне заняття корисне тим, що реалізовується шляхом виконання завдань та рішення ситуацій за темою заняття. Це сприяє формуванню професійних компетенцій фахівця з публічного управління та адміністрування.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»

Змістовий модуль 1. Загальні основи економічного розвитку

Тема 1.1. Економічна теорія як наука.

Тема 1.2. Рушійні сили економічного розвитку.

Тема 1.3. Економічна система суспільства.

Тема 1.4. Відносини власності

Тема 1.5. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція.

Тема 1.6. Сутність і еволюція грошей.

Тема 1.7. Ринок і механізм його функціонування.

Тема 1.8. Конкуренція і монополія в ринковій економіці

Тема 1.9. Інфраструктура ринку і капітал сфери обігу.

Змістовий модуль 2. Економічні основи підприємництва

Тема 2.1. Підприємництво і підприємство (фірма) в ринковій економіці. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин

Тема 2.2. Капітал: процес виробництва і нагромадження.

Тема 2.3. Наймана праця і заробітна плата.

Тема 2.4. Витрати виробництва і прибуток.

Тема 2.5. Особливості підприємництва в агропромисловому комплексі

*Змістовий модуль 3.***Макроекономічні проблеми регулювання ринкової економіки**

Тема 3.1. Відтворення та економічне зростання на макрорівні.

Тема 3.2. Основні результати національного виробництва та його ефективність

Тема 3.3. Циклічність - загальна закономірність ринкової економіки.

Тема 3.4. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою.

Тема 3.5. Інфляція як форма макроекономічної нестабільності

Тема 3.6. Доходи населення, їх формування та розподіл

Тема 3.7. Фінансова система ринкового господарства.

Тема 3.8. Кредитна система.

Тема 3.9. Економічна роль держави в ринковій економіці.

Змістовий модуль 4. **Світове господарство і міжнародні економічні відносини.**

Тема 4.1. Закономірності формування та сутність світового господарства

Тема 4.2. Міжнародна торгівля і світовий ринок

Тема 4.3. Міжнародні валютні відносини

Тема 4.4. Міжнародних рух капіталу

Тема 4.5. Міжнародна міграція робочої сили

Тема 4.6. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток.

Тема 4.7. Україна на шляху інтеграції до системи глобальної економіки.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
Змістовий модуль 1. Загальні основи економічного розвитку												
Тема 1.1	8	2	2		2	2	8	1			3	4
Тема 1.2	8	2	2		2	2	8	1			3	4
Тема 1.3.	8	2	2		2	2	8				4	4
Тема 1.4	8	2	2		2	2	8		1		4	3
Тема 1.5	8	2	2		2	2	9	2			4	3
Тема 1.6	8	2	2		2	2	8		2		3	3
Тема 1.7	8	2	2		2	2	7		1		3	3
Тема 1.8	8	2	2		2	2	8		2		3	3
Тема 1.9	8	2	2		2	2	8	2			3	3
Разом за модуль 1	72	18	18		18	18	72	6	6		30	30
Змістовий модуль 2. Економічні основи підприємництва												
Тема 2.1	8	2	2		2	2	8				4	4
Тема 2.2	8	2	2		2	2	8				4	4
Тема 2.3	8	2	2		2	2	8		2		3	3
Тема 2.4	8	2	2		2	2	8				4	4
Тема 2.5	8	2	2		2	2	8	2			3	3
Разом за модуль 2	40	10	10		10	10	40	2	2		18	18
Змістовий модуль 3. Макроекономічні проблеми регулювання ринкової економіки												
Тема 3.1	8	2	2		2	2	8				4	4
Тема 3.2	8	2	2		2	2	8				4	4
Тема 3.3	8	2	2		2	2	7				3	4
Тема 3.4	8	2	2		2	2	9	2			4	3
Тема 3.5	8	2	2		2	2	9		2		4	3
Тема 3.6	8	2	2		2	2	7				3	4
Тема 3.7	8	2	2		2	2	8				4	4
Тема 3.8	8	2	2		2	2	8				4	4
Тема 3.9	8	2	2		2	2	8				4	4
Разом за модуль 3	72	18	18		18	18	72	2	2		34	34
Змістовий модуль 4. Світове господарство і міжнародні економічні відносини												
Тема 4.1	8	2	2		2	2	9		2		3	4
Тема 4.2	8	2	2		2	2	9	2			4	3
Тема 4.3	8	2	2		2	2	8				4	4

Тема 4.4	8	2	2		2	2	8				4	4
Тема 4.5	8	2	2		2	2	8				4	4
Тема 4.6	8	2	2		2	2	8				4	4
Тема 4.7	8	2	2		2	2	6				3	3
Разом за модуль 4	56	14	14		14	14	56	2	2		26	26
Всього годин	240	60	60		60	60	240	12	12		108	108

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Загальні основи економічного розвитку	
Тема 1.1. Економічна теорія як наука Зародження економіко-теоретичних знань. Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки. Предмет економічної теорії і його тлумачення різними школами. Позитивна та нормативна економічна теорія. Економічні закони, принципи і категорії. Економічні закони. Система економічних законів. Методи пізнання економічних процесів і явищ. Функції економічної теорії. Економічна теорія та економічна політика. Економічна теорія як основа економічної політики. Основні напрями, пріоритети, методи, інструменти економічної політики.	2
Тема 1.2. Рушійні сили економічного розвитку Економічні потреби суспільства, їх суть та класифікація. Безмежність потреб. Піраміда Маслоу. Закон зростання потреб та механізм його дії. Економічні інтереси: сутність, суб'єкти, класифікація. Суперечності інтересів економічних суб'єктів та форми їх розв'язання. Інтереси і потреби: діалектика взаємозв'язку. Взаємодія потреб та інтересів як рушійна сила соціально-економічного прогресу. Суть і структура суспільного виробництва. Виробничі можливості суспільства. Ресурси виробництва та їх види. Використання економічних ресурсів. Абсолютна та відносна обмеженість (рідкісність) ресурсів. Межа економічних можливостей. Результативність виробництва та її показники. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники. Основні напрями підвищення ефективності суспільного виробництва.	2
Тема 1.3. Економічна система суспільства Теорії періодизації економічного розвитку суспільства: формаційний, цивілізаційний та системний підходи. Економічна система: її сутність та структурні елементи. Цілісність, органічність, ієрархічність системи. Функціонування суб'єктів системи в єдності прав, обов'язків та відповідальності. Продуктивні сили як матеріальна основа економічної системи. Критерії розвитку продуктивних сил. Економічні відносини як суспільна форма і спосіб організації економічної системи. Структура економічних відносин. Соціально-економічні відносини. Організаційно-економічні і техніко-економічні відносини.	2

Типи економічних систем. Традиційна економіка. Економічна система вільного капіталізму. Командно-адміністративна система. Система змішаної економіки. Соціально орієнтована ринкова економіка. Моделі організації національних господарств. Закономірності переходу від однієї економічної системи до іншої. Перехідні економічні системи.	
Тема 1.4. Відносини власності Поняття власності. Економічний зміст власності та право власності. Об'єкти та суб'єкти власності. Місце власності в системі виробничих відносин. Різноманітність форм власності. Економічні форми реалізації власності. Еволюція відносин власності та її об'єктивні основи. Співвідношення державної та інших форм власності. Роздержавлення: зміст і форми здійснення. Демоніфікація. Приватизація: зміст, форми і етапи здійснення. Тенденції в розвитку відносин власності в Україні та у світі.	2
Тема 1.5. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція Генезис форм організації суспільного виробництва. Натуральна (традиційна) форма організації виробництва. Сутність і риси натурального господарства та його історичні межі. Товарна форма організації суспільного виробництва. Причини виникнення товарного виробництва, його сутність, ознаки і роль у розвитку суспільства. Товарна форма продукту. Товар та його властивості. Поняття товару. Відмінність товару від продукту. Вартість і ціна: альтернативні теорії трудова, маржинальна і неокласична. Еволюція товарного виробництва: просте, капіталістичне, сучасне. Спільні риси та відмінності. Функціонування товарного господарства та його закони. Закон вартості та його функції. Особливості дії закону вартості в сучасних умовах. Особливості товарного виробництва за сучасних умов.	2
Тема 1.6. Сутність і еволюція грошей Теоретичні концепції виникнення і суть грошей. Виникнення грошей як історичний процес розвитку форми вартості. Вартість і ціна. Роль грошей у ринковій економіці. Сутність грошей. Гроші як загальний вартісний еквівалент. Функції грошей та їхня еволюція. Еволюція грошей. Функціональні форми грошей. Грошовий обіг та його закони. Визначення грошової маси, необхідної для обслуговування товарного обігу. Рівняння Фішера. Грошова система та її види. Засоби регулювання грошового обігу. Сучасна грошова система. Конвертованість грошей.	2
Тема 1.7. Ринок і механізм його функціонування Ринкові відносини, їх суб'єкти та об'єкти. Об'єктивні умови виникнення та сутність ринку. Поняття ринку, його характерні риси, основні принципи функціонування та етапи розвитку. Функції	2

ринку. Ефективний ринок. Умови формування ринку. Структура ринку. Об'єкти ринкових відносин і структура ринку. Попит, пропозиція і ціна – основні елементи ринкового механізму. Сутність ринкового механізму. Переваги на недоліку ринкового механізму. Попит. Взаємозв'язок попиту і потреб. Попит та величина попиту. Фактори, що визначають величину попиту. Закон попиту. Крива попиту. Рух по кривій попиту. Зміщення кривої попиту під впливом дії нецінових факторів. Пропозиція. Взаємозв'язок пропозиції та виробництва. Величина пропозиції. Закон пропозиції. Крива пропозиції. Рух по кривій пропозиції. Нецінові фактори пропозиції. Зміщення кривої пропозиції під впливом дії нецінових факторів. Ринкова рівновага. Утворення рівноважної ціни та рівноважного обсягу виробництва. Фактори, які впливають на зміну ринкової рівноваги. Сутність ціни. Механізм формування і функції ціни. Види цін. Виробнича ціна. Трансфертна ціна. Оптова ціна. Роздрібна ціна. Ціни вільного ринку. Ціни монопольного ринку. Регульовані ціни. Закупівельні ціни. Національні ціни. Світові ціни. Тарифи. Вплив держави на ціноутворення в умовах ринкових відносин. Встановлення основних правил ціноутворення. Державний контроль за цінами. Державна підтримка цін у сільськогосподарському секторі. Державна політика цін у зовнішній торгівлі.	
Тема 1.8. Конкуренція і монополія в ринковій економіці Конкуренція як рушійна сила ринкової економіки. Сутність, причини та умови існування. Функції конкуренції. Закон конкуренції та механізм його дії. Види, форми та методи конкурентної боротьби. Позаринкові форми зв'язку, форми неконкурентних зв'язків. Методи цінової конкуренції. Методи нецінової конкуренції. Нечесна конкуренція. Позитивні й негативні наслідки конкуренції. Конкуренція і моделі ринків. Конкуренція і монополія. Концентрація і централізація капіталу як умови виникнення монополії. Сутність та властивості монополії. Форми монополістичних об'єднань. Монопольна влада. Критерії та межі монополізації економіки. Недоліки надмірної монополізації економіки. Економічні наслідки монополій. Ринок монополістичної конкуренції. Особливості монополістичної конкуренції. Олігополістичний ринок. Суть олігополії. Олігополія і конкуренція. Олігополія та економічна ефективність. Антимонопольна політика і антимонопольне законодавство. Світовий досвід створення антимонопольного законодавства. Проведення антимонопольної практики. Антимонопольна політика в Україні.	2

Тема 1.9. Інфраструктура ринку і капітал сфери обігу Поняття й основні ознаки інфраструктури ринку. Підсистеми інфраструктури ринку. Функції інфраструктури ринку. Сфера обігу в ринковій економіці. Капітал сфери обігу. Капітал у сфері торгівлі та його еволюція за сучасних умов. Особливості сфери функціонування торговельного капіталу та його функціональна структура. Сучасні форми торговельного підприємництва. Торговий прибуток. Торговельно-промислові палати. Торговий дім. Магазин. Ярмарок. Позичковий капітал і процент. Позичковий капітал як відокремлена частина грошових функціональних форм промислового і торговельного капіталу. Сутність та джерела позичкового капіталу. Кредит як форма руху позичкового капіталу. Форми кредиту. Роль і функції кредиту в сучасній ринковій економіці. Банки та небанківські інституції. Операції банку. Банківський прибуток і механізм його утворення. Банківські відсотки. Біржа як елементи ринкової інфраструктури, її види та функції. Товарна біржа, її види і функції. Біржа реального товару. Ф'ючерсна біржа. Біржові угоди: касові, строкові, спекулятивні. Фондова біржа. Механізм біржової торгівлі цінними паперами. Брокерські фірми. Курс акцій. Дивіденди. Біржові індекси. Акції. Облігації. Казначейські зобов'язання та ощадні сертифікати. Ринок цінних паперів. Фондова біржа та її функції. Валютна біржа. Українська Міжбанківська валютна біржа України. Біржа праці та її функції. Служба зайнятості в Україні. Шляхи та проблеми створення ринкової інфраструктури в Україні.	2
Разом за модуль 1	18
Змістовий модуль 2. Економічні основи підприємництва	
Тема 2.1. Підприємництво і підприємство (фірма) в ринковій економіці. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин Підприємництво як форма реалізації здібностей до інноваційної діяльності суб'єктів ринкового господарства. Зміст, основні принципи, ознаки та функції підприємництва. Ризик у підприємницькій діяльності та його види. Умови розвитку підприємництва. Об'єкти та суб'єкти підприємництва. Види підприємництва. Принципи підприємництва. Дві моделі підприємництва: класична та інноваційна. Інноваційний розвиток підприємницької діяльності – об'єктивна необхідність ринкових умов господарювання. Мотивації підприємницької діяльності. Малий бізнес. Види підприємництва. Нові види підприємництва (венчурний бізнес, інжиніринг, лізинг). Підприємство (фірма) як організаційна економіко-правова	2

форма підприємництва. Сутність фірми як суб'єкта економічних відносин. Функції підприємства (фірми). Джерела формування майна підприємств. Організаційна структура підприємства. Класифікація підприємств. Економіко-правові форми підприємств: індивідуальне підприємництво (одноосібне володіння), товариство (партнерство), кооператив, корпорація (акціонерне товариство). Формування валового доходу і прибутку. Порівняльна характеристика показників прибутковості підприємств різних організаційно-правових форм господарювання в Україні та світі. Домогосподарства як суб'єкт ринкових відносин. Сектор домогосподарств. Двоїста роль домогосподарств в економіці. Домогосподарства як постачальники ресурсів. Доходи домогосподарства. Витрати домогосподарства. Розподіл доходів на особисте споживання, податки і заощадження. Витрати на споживання. Місце домогосподарства в кругообігу продуктів, ресурсів і доходів.	
Тема 2.2. Капітал: процес виробництва і нагромадження Сутність капіталу, його матеріально-речовий зміст та соціально-економічна форма. Капітал як фактор виробництва. Структура капіталу та його обіг. Кругообіг і оборот капіталу. Промисловий капітал. Стадії кругообігів і функціональні форми промислового капіталу. Фонди підприємства та їх структура. Основний капітал (основні фонди) і механізм його відтворення. Фізичне та моральне зношення основного капіталу. Механізм відтворення основного капіталу. Амортизація. Норма амортизації. Амортизаційний фонд як одне з джерел відтворення основного капіталу. Оборотний капітал (оборотні фонди). Фонди обігу. Час і швидкість обороту. Фактори, що впливають на швидкість обороту. Оборотні засоби та їх структура. Нагромадження капіталу. Показники ефективності використання основного та оборотного капіталу. Фінансування і кредитування. Інвестиційна діяльність. Види та джерела формування інвестицій. Класифікація інвестицій. Інвестиційна політика України.	2
Тема 2.3. Наймана праця і заробітна плата Заробітна плата: сутність і функції заробітної плати. Власність на робочу силу та її вартість. Ціна робочої сили. Чинники, що впливають на формування вартості та ціни товару робоча сила. Динаміка вартості і ціни товару робоча сила. Форми і системи заробітної плати. Почасова та відрядна (поштучна) заробітна плата. Тарифна система заробітної плати. Номінальна та реальна заробітна плата. Організація заробітної плати в умовах ринкової економіки: державне регулювання, договірне регулювання, механізм визначення індивідуальної	2

заробітної плати на рівні підприємства (структурного підрозділу). Мінімальна заробітна плата та її критерії.	
Тема 2.4. Витрати виробництва і прибуток Витрати виробництва, їх сутність та види. Бухгалтерські та економічні витрати. Альтернативні витрати. Основні види витрат виробництва: постійні, змінні, загальні (валові), середні, граничні витрати. Собівартість продукції як суспільна форма витрат виробництва, її структура, види, функції. Прибуток, як економічна категорія. Види прибутку: бухгалтерський (валовий), економічний (чистий), нормальний, середній, граничний, монопольний прибуток. Правило максимізації прибутку. Показники прибутковості діяльності фірми. Рентабельність та її види. Норма рентабельності. Доходи підприємства. Валовий (загальний) дохід, бухгалтерський та чистий прибуток	2
Тема 2.5. Особливості підприємництва в агропромисловому комплексі Аграрна сфера виробництва та її особливості. Аграрні відносини: суть, структура, вдосконалення через аграрні реформи. Земля сільськогосподарського призначення як особливий фактор виробництва і об'єкт власності. Земельна власність як основа аграрних відносин. Специфіка аграрних відносин. Ринок землі. Попит і пропозиція на землю. Ціна землі. Орендні відносини в Україні. Особливості аграрної реформи на сучасному етапі господарювання. Земельна рента – економічна форма реалізації земельної власності. Два види монополії на землю. Монополія на землю як на об'єкт господарювання і диференціальна земельна рента. Механізм утворення диференційної ренти I та диференційної ренти II. Джерела диференційної земельної ренти. Монополія на землю як на об'єкт власності і абсолютна земельна рента. Джерело абсолютної земельної ренти. Монопольна рента. Ціна землі як капіталізована земельна рента. Форми господарювання в сільському господарстві та їх особливості в різних країнах. Особливості концентрації та централізації виробництва і капіталу в сільському господарстві. Форми господарювання у сільському господарстві: фермерські, кооперативні, державні, змішані. Агропромислова інтеграція й агропромисловий комплекс. Механізм реалізації аграрних відносин в сучасних умовах. Державна політика регулювання та підтримки сільськогосподарського виробника.	2
<i>Разом за модуль 2</i>	10
Змістовий модуль 3. Макроекономічні проблеми регулювання ринкової економіки	

Тема 3.1. Відтворення та економічне зростання на макrorівні Суспільне відтворення: сутність, види, форми. Форми суспільного відтворення: просте, звужене і розширене. Сукупний суспільний продукт та його матеріально-речова і вартісна форми. Підрозділи суспільного виробництва та їхній взаємозв'язок. Економічне зростання: зміст, теорії, типи, чинники. Крива виробничих можливостей. Вимір економічного зростання та його темпів. Проблема економічного зростання в різних групах країн та Україні. Проблеми темпів економічного зростання. Інвестиційний процес та його складові. Інновації. Сталий розвиток. Необхідність забезпечення сталого розвитку України. Моделі економічного зростання. Кейнсіанські моделі динамічної рівноваги. Неокласична модель економічного зростання. Концепція «нульового економічного зростання». Державне регулювання економічного зростання. Структурні зміни суспільного відтворення в Україні в період ринкової трансформації.	2
Тема 3.2. Основні результати національного виробництва та його ефективність Суспільний продукт і його форми. Методи обчислення суспільного продукту. Система національних рахунків (СНР). Основні макроекономічні показники: валовий внутрішній продукт (ВВП) та методи його вимірювання: виробничий (продуктивний), за потоком витрат (кінцевого використання) та за потоком доходів (розподільчий); валовий національний продукт (ВНП), чистий національний продукт (ЧНП), національний дохід (НД), особистий дохід (ОД), дохід кінцевого використання (ДКВ). ВВП та чистий економічний добробут. Номінальні та реальні макроекономічні показники. Тіньовий сектор в економічному відтворенні. Масштаби і особливості тіньової економіки в Україні. Національне багатство і його структура. Природне багатство.	2
Тема 3.3. Циклічність - загальна закономірність ринкової економіки Загальна ринкова рівновага: сутність та основні риси. Часткова, загальна та реальна рівновага. Моделі загальної ринкової рівноваги. Нестабільність загальної ринкової рівноваги: сутність, чинники та форми виявлення. Довгі, середні та короткі економічні хвилі. Циклічний характер суспільного відтворення в ринковій економіці. Економічний цикл, його фази та матеріальна основа. Особливості економічних циклів у сучасних умовах. Антикризове регулювання. Макроекономічна нестабільність економіки України: причини та шляхи виходу з кризи.	2

Тема 3.4. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх державне регулювання Соціально-економічний зміст і форми прояву зайнятості. Типи зайнятості: ефективна і фактична зайнятість. Формування та рух економічно активного населення. Форми зайнятості. Характерні тенденції розвитку зайнятості в сучасній ринковій економіці. Ринок праці та особливості його функціонування. Механізм функціонування ринку праці. Процес формування попиту та пропозиції робочої сили. Безробіття, його види і наслідки. Рівень (норма) безробіття. Природний рівень безробіття. Фактори, що обумовлюють безробіття. Закон А. Оукена. Фактори розширеного відтворення робочої сили. Роль держави у відтворенні робочої сили. Закон зростання кваліфікації та професійної підготовки робочої сили. Цілі, принципи та механізм державного регулювання зайнятості.	2
Тема 3.5. Інфляція як форма макроекономічної нестабільності Причини виникнення інфляції. Сутність інфляції. Чинники, що впливають на її розвиток. Форми інфляції. Вплив інфляції на розвиток макроекономічних процесів. Соціально-економічні наслідки інфляції. Показники інфляції. Методи стабілізації грошового обігу. Антиінфляційна політика держави. Дефляційна політика. Політика доходів. Грошові реформи. Грошова реформа в Україні.	2
Тема 3.6. Доходи населення, їх формування та розподіл Суть і структура використання національного продукту. Розподільчі відносини як фаза відтворення. Формування доходів населення, їх структура. Форми розподілу доходів у суспільстві. Механізм перерозподілу національного доходу і доходів населення. Необхідність, форми й методи перерозподілу. Співвідношення споживання і доходів. Заощадження, закони заощадження. Вартість життя і сімейний дохід. Бюджет домогосподарства, його структура і використання. Прожитковий мінімум і його види. Рівень та якість життя населення. Необхідність та сутність системи соціального захисту населення. Основні елементи механізму соціального захисту. Диференціація доходів та її межі. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині. Роль держави у забезпеченні соціального захисту в умовах переходу до ринкової економіки.	2
Тема 3.7. Фінансова система ринкового господарства Необхідність, суть і функції фінансів. Фінансові відносини. Фінансова діяльність. Моделі фінансових відносин. Об'єкти та суб'єкти фінансових відносин і фінансового контролю. Фінансова система та її структура. Фінанси підприємства. Державні фінанси. Міжнародні фінанси. Фінансовий ринок. Фінанси	2

населення. Особливості мобілізації і використання фінансових ресурсів. Бюджетна система. Економічна природа і функції бюджету. Державний бюджет. Джерела формування доходів бюджету. Видатки державного бюджету та їх класифікація. Бюджети регіонів. Бюджетний дефіцит та способи його покриття. Державний борг, його формування й обслуговування. Призначення і роль державних та позадержавних цільових грошових фондів. Податки: сутність та функції податків. Податкова система та її структура. Принципи і база оподаткування, податкова ставка. Класифікація податків. Загальнодержавні податки і обов'язкові збори. Місцеві податки та збори (обов'язкові платежі). Крива Лаффера.	
Тема 3.8. Кредитна система Необхідність, сутність та функції кредиту. Кредитна система. Принципи кредитних відносин. Основні форми кредиту: банківський, гарантований, державний, споживчий, комерційний, іпотечний, міжнародний кредит. Відсоткова ставка. Вексель. Банкнота. Банківська система, її структура та функції. Центральний банк, комерційні банки, інвестиційні, депозитні та інші банки. Небанківські фінансово-кредитні установи. Розвиток кредитних відносин в Україні. Банки в Україні. Банківська система України.	2
Тема 3.9. Економічна роль держави в ринковій економіці Державне регулювання економіки як економічна категорія. Обмеження регулюючого потенціалу ринкового механізму, які можуть бути компенсовані лише за допомогою державного механізму. Необхідність, функції, суб'єкти, об'єкти та цілі державного регулювання економіки. Сучасні моделі державного регулювання економіки: неокласична, неокейнсіанська, монетарна. Економічні функції держави в ринковій економіці. Етапи становлення економічних функцій держави. Становлення економічних функцій Української держави. Економічна політика держави. Соціальна політика держави. Максимальна та мінімальна межа державного втручання в економіку. Держава і ринок. Економічні функції місцевих органів влади. Форми і методи державного регулювання економіки. Методи і інструменти державного регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування. Державний сектор економіки як спосіб реалізації економічних функцій держави. Публічно-приватне партнерство.	2
<i>Разом за модуль 3</i>	18
<i>Змістовий модуль 4. Світове господарство і міжнародні</i>	

економічні відносини.	
Тема 4.1. Закономірності формування та сутність світового господарства Міжнародні економічні відносини і світове господарство: об'єктивні основи становлення і розвитку. Світове господарство: його сутність та структура. Розвинуті країни ринкової економіки. Країни, що розвиваються. Країни з перехідною економікою. Міжнародний поділ праці і спеціалізація. Інтернаціоналізація господарських зв'язків і продуктивних сил. Транснаціональні корпорації та їх роль. Міжнародна економічна інтеграція: сутність, зміст, фактори і форми. Головні інтеграційні об'єднання сучасного світового господарства. Організації та інститути світового господарства. Вільні економічні зони. Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство.	2
Тема 4.2. Міжнародна торгівля і світовий ринок Міжнародна торгівля та її економічні основи. Міжнародний поділ праці, його принципи і форми. Міжнародна спеціалізація і кооперація виробництва. Особливості поділу праці в сучасних умовах. Теорії міжнародної торгівлі. Протекціонізм і вільна торгівля. Митні та не митні засоби регулювання зовнішньої торгівлі. Всесвітній ринок товарів та послуг. Структура світового ринку. Основні тенденції розвитку світового ринку. Методи конкурентної боротьби на світовому ринку. Міжнародні торговельні організації.	2
Тема 4.3. Міжнародні валютні відносини Міжнародні валютно-фінансові відносини. Міжнародна валютна система й етапи її еволюції. Валюта та її види. Конвертованість валют. Міжнародний валютний ринок: структура, функції, механізм функціонування. Валютні операції. Валютні курси. Валютне регулювання та його інструменти. Валютна політика. Платіжний баланс: зміст і принципи формування. Позитивне (додатне) і негативне (від'ємне) сальдо платіжного балансу. Вплив платіжного балансу на економіку країни. Регулювання платіжного балансу. Розрахунковий баланс.	2
Тема 4.4. Міжнародних рух капіталу Міжнародний рух капіталів. Причини, форми вивозу капіталу. Особливості вивозу капіталу на нинішньому етапі розвитку світового господарства. Наслідки вивозу капіталу. Прямі та портфельні інвестиції. Міжнародні кредити. Міжнародний валютний фонд. Європейський банк реконструкції та розвитку. Міжнародні валютно-фінансові відносини. Зміст і структура світової валютної системи. Валютні ринки.	2

Конвертованість національних валют. Фіксований і плаваючий курс. Міжнародні валютно-фінансові організації.	
Тема 4.5. Міжнародна міграція робочої сили Міжнародна міграція робочої сили. Еміграція та іміграція робочої сили. Постійна, тимчасова, сезонна та маятникова міграція. Позитивні та негативні наслідки міграції. Сутність і причини міжнародної міграції робочої сили. Основні напрями міграції. Утворення міжнародного ринку робочої сили. Державне регулювання міжнародної міграції робочої сили. Міжнародна міграція робочої сили та її вплив на українську економіку.	2
Тема 4.6. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток Причини виникнення та сутність глобальних проблем. Економічне зростання та глобальні проблеми. Основні глобальні проблеми сучасності. Класифікація глобальних проблем. Сучасні глобальні проблеми. Паливно-енергетична та сировинна проблеми. Екологічна криза та форми її прояву. Демографічні проблеми світу та шляхи їх вирішення. Проблема та шляхи скорочення зон зубожіння, голоду і хвороб у світі. Проблеми роззброєння та мирного використання атому. Необхідність і форми міжнародного співробітництва у вирішенні глобальних проблем та розвитку світового господарства. Міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем та розвитку світового господарства.	2
Тема 4.7. Україна на шляху інтеграції до системи глобальної економіки Місце України в глобальній економіці. Конкурентні переваги, що визначають ефективність української економіки. Умови відкритості економіки України. Модернізація економіки України в умовах глобалізації. Основні форми науково-технічної співпраці України. Причини вибору курсу на Європейську інтеграцію. Зовнішні чинники та внутрішні передумови економічної інтеграції України. Стратегічні напрямки інтеграції України у світове господарство. Участь України у глобальних світових процесах.	2
<i>Разом за модуль 4</i>	14
Всього	60

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Загальні основи економічного розвитку		
1	Предмет, метод і функції економічної теорії.	2
2	Суспільне виробництво та його структура.	2
3	Соціально - економічний устрій суспільства	2
4	Відносини власності в економічній системі	2
5	Товарна форма організації суспільного виробництва	2
6	Гроші та закони грошового обігу.	2
7	Ринок: сутність, функції, структура	2
8	Економічна конкуренція як форми взаємодії суб'єктів ринку. Конкуренція і ціноутворення	2
9	Капітал сфери обігу. Торгівля.	2
<i>Разом за модуль 1</i>		18
Змістовий модуль 2. Економічні основи підприємництва		
10	Підприємництво і організаційні форми бізнесу	2
11	Капітал як економічна категорія, види капіталу та його рух	2
12	Заробітна плата і робоча сила	2
13	Витрати і доходи підприємства	2
14	Особливості аграрного виробництва	2
<i>Разом за модуль 2</i>		10
Змістовий модуль 3. Макроекономічні проблеми регулювання ринкової економіки		
15	Суспільне відтворення та економічне зростання	2
16	Результати національного виробництва.	2
17	Економічне зростання та циклічність економічного розвитку	2
18	Зайнятість, безробіття і соціальний захист населення	2
19	Інфляція та антиінфляційна політика	2
20	Доходи: їх джерела та розподіл	2
21	Фінанси і бюджетна система	2
22	Кредит і його роль у розвитку економічних процесів	2
23	Держава та її економічні функції	2
<i>Разом за модуль 3</i>		18
Змістовий модуль 4. Світове господарство і міжнародні економічні відносини		
24	Сутність і структура світового господарства	2
25	Форми економічних відносин у системі світового ринкового господарства. Міжнародна торгівля.	2
26	Міжнародні валютні відносини	2
27	Міжнародний рух капіталу.	2

28	Міжнародна міграція робочої сили	2
29	Глобалізація економіки та загально цивілізаційні проблеми людства	2
30	Україна в новій моделі світогосподарювання	2
<i>Разом за модуль 4</i>		14
Всього		60

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Загальні основи економічного розвитку</i>		
1	Практичне значення економічної теорії.	4
2	Науково-технічний прогрес та його роль розвитку виробництва	4
3	Закономірності та особливості розвитку перехідних економік	4
4	Інтелектуальна власність як складова і особлива форма відносин власності	4
5	Теорії вартості	4
6	Теорії походження грошей	4
7	Проблеми, особливості і перспективи формування ринку в Україні	4
8	Особливості конкуренції у сільському господарстві. Забезпечення конкурентоспроможності підприємства аграрного сектора економіки	4
9	Проблеми формування ринкової інфраструктури в Україні	4
Разом за змістовий модуль 1		36
<i>Змістовий модуль 2. Економічні основи підприємництва</i>		
10	Заощадження домогосподарств як джерело інвестицій	4
11	Первісне нагромадження капіталу і його особливості в процесі переходу економіки України до соціального ринкового господарства	4
12	Структурні і якісні характеристики робочої сили в індустріальному і постіндустріальному суспільстві	4
13	Валовий дохід підприємства: механізм формування і розподілу	4
14	Шляхи піднесення сільського господарства в Україні.	4
Разом за змістовий модуль 2		20
<i>Змістовий модуль 3. Макроекономічні проблеми регулювання ринкової економіки</i>		
15	Інноваційне оновлення виробничого потенціалу України	4
16	Перспективні структурні зміни у національному багатстві України	4

17	Теорія «довгих хвиль» в економіці	4
18	Державна служба зайнятості	4
19	Особливості антиінфляційного регулювання в трансформаційних економіках. Інфляційні процеси в Україні: причини, наслідки й засоби стримування.	4
20	Сімейний бюджет: формування і використання	4
21	Податки і податкова система в Україні на сучасному етапі	4
22	Банківська система України і її роль в розвитку економіки	4
23	Роль держави у забезпеченні соціального захисту в умовах переходу до ринкової економіки.	4
<i>Разом за модуль 3</i>		36
Змістовий модуль 4. Світове господарство і міжнародні економічні відносини.		
24	Інституційні засади світової економіки	4
25	Місце України на світовому ринку товарів і послуг	4
26	Державне регулювання валютних відносин	4
27	Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україну	4
28	Проблеми міграції з України	4
29	Сектори глобальної економіки	4
30	Інтеграція України у світову економічну систему	4
<i>Разом за модуль 4</i>		28
Всього		120

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

1. Функції держави в сучасній ринковій економіці
2. Соціальна політика держави та соціальний захист населення
3. Соціальна політика як необхідна умова функціонування соціальної держави
4. Публічно-приватне партнерство як дієвий механізм взаємодії влади та бізнесу
5. Зародження, становлення та історичний розвиток публічно-приватного партнерства
6. Міжнародні фінансово-кредитні організації в системі світових економічних відносинах.
7. Сучасні особливості вивозу капіталу та міжнародної інвестиційної діяльності.
8. Основні причини міжнародної міграції робочої сили і форми, в яких вона здійснюється.
9. Головні шляхи залучення іноземного капіталу економіки в Україну.
10. Роль зовнішньої торгівлі в економічному розвитку України.

11. Платіжний баланс України та методи його регулювання.
12. Основні форми міжнародного співробітництва України.
13. Визначальне місце наукового потенціалу у сучасному виробництві.
14. Змішана економічна система як мотиваційна модель розвитку суспільства
15. Інтелектуальна форма власності та її захист державою
16. Монополізація економіки та її негативні наслідки
17. Поєднання сталого розвитку та економічного зростання.
18. Перспективи та якість економічного зростання на новому циклі
19. Посилення ролі та значення інтелектуального капіталу на етапі структурних зрушень в економіці
20. Підприємництво як ризикова діяльність, його передумови.
21. Місце державного підприємства у сучасній економіці.
22. Мале та середнє підприємство як форми активізації населення та стабільності економіки.
23. Джерела утворення та напрямки використання прибутку підприємств.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції-візуалізації, пояснювально-ілюстративний метод, індуктивний та дедуктивний методи, дискусійне обговорення проблемних питань, творчі завдання, ситуаційні вправи та завдання.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Економічна теорія» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування, а також модульних контрольних робіт.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі іспиту за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і передбачає обов'язкову присутність студентів. Результати іспиту оприлюднюються під час екзаменаційної сесії.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові, практичні роботи, зроблені доповіді, презентації, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Система оцінювання: I семестр – залік

10.1. Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Підсумковий контроль знань відбувається на заліку. Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60-100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1- 59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100- бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
64-74	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1-34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за проміжного контролю «залік»

Назва категорії	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота		Модульний контроль		ІНДЗ	Загальний бал
По змістовим модулям	5	5	15	15	5	5	20	20	10	100
За весь курс	10		30		10		40		10	100

Система оцінювання: II семестр – іспит

10.2. Критерії оцінювання за чотирирівневою шкалою

Підсумковий контроль знань відбувається на іспиті. Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання. Під час проведення іспиту навчальні досягнення студентів оцінюються за чотирирівневою шкалою «2», «3», «4», «5».

Оцінка «3», «4», «5» (60-100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «2» (1-59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
64-74	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1-34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «іспит»

Назва категорії	Лекції				Практичні заняття				Самостійна робота	Модульний контроль				ІНДЗ		Іспит	Загальний бал
По змістовим модулям	2,5	2,5	2,5	2,5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	30	100
За весь курс	10				20				10	20				10		30	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point; навчально-методичне забезпечення.

Технічні засоби:

мультимедійний проектор, комп'ютер, монітор. Програмне забезпечення: MS Windows, MS Office, Firefox.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Економічна теорія: Політекономія. Підручник / за ред. В.Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К.: Знання, 2014. 710 с.
2. Економічна теорія: політекономія: практикум: Навч. посіб. / За ред. В.Д. Базилевича. К.: Знання, 2010. 494с.
3. Економічна теорія: підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін.; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
4. Економічна теорія. Політекономія / В. Семененко, Д. Коваленко, В. Бугас, О. Семененко. К.: Центр учбової літератури, 2019. 428 с.
5. Економічна енциклопедія: У трьох томах / Редкол.: С.В.Мочерний та ін. К.: Видав.центр «Академія». Т.2. 2001. 848 с.
- 6.Чепінога В. Г. Основи економічної теорії : навч. посіб. Київ : Ліра-К,2017. 240с

Додаткова література

1. Базові дефініції з економіки: навчальний посібник / П.І. Юхименко та ін. Біла Церква, Білоцерківський навчально-виробничий комплекс «Освіта», 2018. 260 с.
2. Бобух І. Поведінкова економіка та сталий розвиток: ключові аспекти взаємозв'язку. *Економіст*. 2016. № 6. С. 4-8. URL: http://ua-ekonomist.com/abstracts/june_2016_6_4

3. Боре́йко В. Шляхи виходу економіки України з кризи. *Економіст*. 2016. № 2. С.17-19. URL: http://ua-ekonomist.com/abstracts/february_2016_2_
4. Геець В.М. Суспільний капітал – 25: одержавленість чи державотворчість? *Економіка України*. 2016. № 8. С. 3-6.
5. Dragan O. I., Tertychna L. I., Rybak N. O. Strategic development of higher education in Ukraine . *Strategies for Economic Development: The experience of Poland and the prospects of Ukraine: collective monograph*. Vol. 1. Poland: “Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2018. 308p.
6. Dragan O., Tertychna L., Rybak N. Modern level of human capital of the Ukrainian enterprises in the conditions of technological spreads. *New trends in the economic systems management in the context of modern global challenges : collective monograph* VUZF University of Finance, Business and Entrepreneurship. Sofia. Bulgaria: VUZF Publishing House “St. Grigorii Bogoslov”, 2020. 309 p..
7. Завгородня О.О. Актуальні концепти економічної теорії інновацій. *Економічна теорія*. 2016. №2. С. 5-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2016_2_2
8. Лагутін В. Монополія та конкурентна політика: політико-економічні проблеми. *Економічна теорія*. 2015. № 4. С. 89-97. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2015_4_12
9. Мазараки А.А. Торговля: история, цивилизация, мораль. Киев : Книга, 2010. 624 с.
10. Макконнелл К.Р. Экономикс: принципы, проблемы, политика : Учебник: Пер. с англ. / К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю. М.: ИНФРА-М, 2009. 916с.
11. Рибак Н.О., Тертична Л.І. Сталий розвиток як основа розвитку людського капіталу. *Geopolitical processes in the world today: Collection of scientific articles*. «East West» Association For Advanced Studies and Higher Education GmbH, Vienna, Austria, 2016. 326 p.
12. Тертична Л. І., Рибак Н. О. Міграційна складова в системі менеджменту персоналу підприємства. *Менеджмент організацій і адміністрування: теорія та практика* : колект. монографія / за ред. проф. Н. С. Скопенко, проф. О. І. Драган. Київ : Кафедра, 2020. 404 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. – Режим доступу з: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу з: <http://www.me.gov.ua>
3. Національний банк України. - Режим доступу з: <http://www.bank.gov.ua>
4. Бібліотека імені В.Вернадського. – Режим доступу з: <http://www.nbuv.gov.ua>
5. Міжнародний центр перспективних досліджень. – Режим доступу з: <http://www.icps.kiev.ua>

6. Центр соціально-економічних досліджень. – Режим доступу з: <http://www.case-ukraine.com.ua>
7. Світовий банк. – Режим доступу з: <http://www.worldbank.org/>
8. Європейський центральний банк. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecb.europa.eu>
9. Міжнародний валютний фонд. - Режим доступу : www.imf.org